

Obsah

ÚVOD	5	
STROJIRENSKÁ METALURGIE	7	
Slévárenství	7	
Lisování piskových forem vysokými tlaky	7	
Chemicky tvrzené formovací směsi	7	
Modely z plastických hmot	8	
Využití vibrací a ultrazvuku ve slévárenství	8	
Liti pomocí vytaviteľných modelů	8	
Liti do sklofepinových forem	8	
Liti do kovových forem	8	
Liti pod nízkým tlakem	9	
Lisování součástí z tekutého kovu	9	
Liti metodou vytlačování	10	
Liti vakuovým sáním	10	
Vytahování profilových polotovarů z taveniny	11	
Ohřev materiálu	12	
Indukční ohřev	12	
Ohřev v atmosféře hřicha	12	
Úspory tepelné energie při ohřevu	12	
Literatura	13	
DĚLENÍ MATERIÁLU	13	
Dělení materiálu s odpadem	13	
Rezání materiálu pilami	13	
Rozbrušování materiálu brusnými kotouči	14	
Upeichování materiálu na soustružích	14	
Rezání plamenem	14	
Rezání elektrickým obloukem	14	
Rezání plazmatrem	14	
Anodomechanické řezání	14	
Rezání ultrazvukem	14	
Dělení materiálu bez odpadu	15	
Sříhání materiálu	15	
Lámání materiálu	15	
Literatura	15	
TVÁŘENÍ	16	
Válcování ozubení a drážkování	16	
Válcování ozubení zatepla	16	
Válcování jemného drážkování a ozubení zastudena	17	
Válcování závitů	17	
Válcování vnějších závitů	17	
Válcování a tváření vnitřních závitů	18	
Rozválcování kroužků a kotoučů	18	
Rotační tváření dutých součástí	19	
Válcování podélně proměnlivých profilů	20	
Podélné tvarování válcování	20	
Kovaci válcování	21	
Příčné tvarové válcování	22	
Příčné válcování na třívalcích stolících	22	
Příčné válcování dvěma šroubovitými kalibry	23	
Válcování kulíček a koulí	23	
Válcování rotačních polotovarů	24	
Příčné válcování třemi šroubovitými kalibry	24	
Válcování dutých rotačních polotovarů	24	
Válcování odvalovacích fréz	25	
Příčné válcování klinovitými segmenty	25	
Volné kování s vyšší přesností	26	
Zápusťkové kování	26	
Kování velkých výkovků v zápusťkách po částech	26	
Skupinová metoda výroby výkovků	26	
Zápusťkové kování litých polotovarů	26	
Kování ozubených kol	27	
Rotační kování	27	
Protačování zastudena	29	
Protačování ocelových součástí	29	
Protačování osazených hřidel	29	
Protačování součástí z nezelených kovů	30	
Výstelkování ložisek protačováním	30	
Lisování	30	
Lisovadla z normalizovaných součástí	30	
Univerzální lisovadla	31	
Listová prostřihovadla	31	
Lisovadla ze slitiných karbidů	32	
Lisovadla z lehkozávitelných slitin	32	
Lisovadla z plastických hmot	32	
Tváření nepevnými nástroji	33	
Tváření prýží	33	
Tváření kapalinou	33	
Tváření kapalinovým lisovníkem	34	
Hydrostatické tváření	35	
Tváření pomocí vakua	35	
Přesné stříhání	36	
Lisování ozubených koleček	36	
Radiální lisování	37	
Uprava hrani tvářením	37	
Tvarování plechu vytahováním	38	
Tváření s využitím tření	38	
Hubotek tření třením	38	
Lisování bez lisovnice	39	
Tvarování trubek třením	39	
Tváření s využitím vibračních a ultrazvukových kmitů	39	
Vibrární a impulsní tváření	39	
Ultrazvukové tváření	40	
Tváření s využitím různých teplot	40	
Tažení chlazeným průtažníkem	40	
Rozpinání ochlazených dutých součástí	40	
Tváření ledem	41	
Tváření vysokými energiami a rychlostmi	41	
Explozivní tváření	41	
Tváření explozi výbušnin	41	
Explozivní prostřihování otvorů	42	
Tváření explozi výbušné směsi plynu	43	
Neplnéme explozivní tváření pevným nástrojem	43	
Děrování s explozivním pohonom protříštiňku	44	
Tváření s explizivním pohonom beranu lisu	44	
Neexplozivní tváření vysokými energiami a rychlostmi	44	
Tváření elektrickým výbojem	44	
Tváření expazní kapalným prostředí	44	
Tváření expazní vypařeným kovu	45	
Tváření expazní odpařeným kapalným plynu	46	
Elektromagnetické tváření	46	
Pneumatickomechanické tváření	46	
Literatura	47	
OBRABÉNÍ	48	
Upínání obrobků	48	
Univerzální stavebnicové přípravky	48	
Pneumatické a hydraulické upínání	49	
Upínání permanentními magnety	49	
Upínání elektrostatickým polem	49	
Upínání lepením	50	
Upínání pomocí ledu	50	
Novátorské metody obrábění	50	
Rychlostní obrábění	50	
Obrábění velkými posuvy	50	
Tvarové broušení na rovinových bruskách	51	
Broušení součástí malých průměrů	52	
Protačování přesných tvarových otvorů	52	
Kruhové protačování	52	
Použití sdržených fezňových nástrojů	52	
Sdržené obrábění	53	
Skupinová technologie	54	
Obrábění pevných a houževnatých materiálů	54	
Chlazení nástrojů mlhovinou	54	
Chlazení tlakovou kapalinou a CO ₂	55	
Využití vibračních kmitů při obrábění	55	
Obrábění mimořádně vysokými rychlostmi	55	
Obrábění zatepla	55	
Obrábění předpřípravných obrobků	55	
Třecí obrábění	56	
Třecí řezání	56	
Třecí vrtání	56	
Třecí odstraňování otřepů	56	
Řezání závitů	56	
Okrúžovací řezání závitů	56	
Protahovací řezání vnitřních závitů	57	

Dokončovací obrábění	57	Použití sirkníku molybdeničitého	90
Dokončovací obráběcí nástroj se širokými břity	57	Elektrojistkové zpevňování povrchu	90
Sražení hran hranačním otvorem	57	Ochrana materiálu proti korozi a žáru	90
Dokončování povrchu kartáčováním	58	Použití inhibitorů koroze a elektrochemické ochrany	91
Broušení listkovými kotouči	58	Metalizace zinkem a hliníkem	91
Speciální metody obrábění	59	Alatice a alumetace	91
Elektrické (elektrozrizivní) obrábění	59	Difúzní chromování	91
Elektrojistkové obrábění	59	Povrchová oξydačekové vodní páře	92
Elektroimpulsní obrábění	59	Konzervace dusíkem	92
Elektromechanické obrábění	61	Literatura	92
Elektronové, iontové a světelné metody obrábění	63	SPOJOVÁNÍ SOUČÁSTÍ A MONTÁŽ	93
Obrábění elektronovými paprsky	63	Spojování součástí svařováním a pájením	93
Obrábění proudem plazmatu	64	Obloukové svařování v atmosféře CO ₂	93
Obrábění světelnými paprsky	64	Svařování ležící elektrodou	93
Elektrochemické obrábění	65	Obloukové svařování v atmosféře vodní páry	93
Elektrochemické odstraňování ostřín	65	Elektrotruskové svařování	94
Anodomechanické obrábění	66	Svařování vysokofrekvenčním indukčním ohřevem	95
Tvarové elektrochemické obrábění	67	Difúzní svařování	95
Chemické obrábění	69	Kapilární pájení	95
Chemikomechanické obrábění	69	Svařování a pájení pomocí ultrazvuku	96
Rozměrové leštění	69	Využití ultrazvuku při běžném svařování a pájení	96
Ultrazvukové obrábění	70	Ultrazvukové svařování	96
Elektrohydraulické obrábění	70	Svařování tlakem za studena	96
Literatura	71	Svařování třením	97
ZLEPSOVÁNÍ VLASTNOSTÍ MATERIÁLU	72	Explozivní svařování	98
Tepelné zpracování kovů	72	Svařování plastických hmot	98
Využívání dokovacího tepla	72	Svařování paprskem elektronů	99
Kalení vodní mlhovinou	72	Svařování proudem plazmatu	99
Tepelné zpracování v atmosféře vodní páry	72	Svařování světelnými paprsky	99
Tepelné zpracování v tekuté vrstvě	73	Spojování součástí lepením	99
Tepelné zpracování pomocí ultrazvuku	73	Spojování součástí litím	100
Termomechanické zpracování ocelí	74	Montážní způsoby spojování součástí	100
Termomechanickomagnetické zpracování ocelí	74	Rozbezdězelné spoje nalísováné tlakovým olejem	100
Mechanické zpevňování povrchu tlakem	75	Spoje nalísováné zmrzlením	101
Zpevňování povrchu válečkováním	75	Mechanické spoje rozpinacími kroužky	101
Zpevňování povrchu kulíkováním	75	Spojování hliníkových vodičů	102
Zpevňování povrchu vibračními údery	75	Mechanické spojování hliníku	102
Explozivní zpevňování povrchu	76	Svařování hliníku	102
Zpevňování povrchu elektrickými výboji v kapalině	76	Pájení hliníku	102
Zpevňování povrchu soustržením	77	Spojování hliníku litím	103
Literatura	77	Mechanizace montáže	103
POVRCHOVÁ ÚPRAVA A OCHRANA PROTI KOROZI	78	Literatura	104
Čištění a dokončování povrchu	78	OPRAVY A ÚDRŽBA	105
Ultrazvukové čištění	78	Rovnání polotovarů a součásti ohřevem	105
Elektrochemické čištění	78	Rovnání polotovarů a součásti plamenem	105
Elektrohydraulické čištění odlitků	78	Rovnání součástí a nástrojů elektrickým teplem	105
Vibrační omílatví	78	Obnova součásti plastickou deformací	105
Hlazení povrchu proudem kapaliny s brusivem	79	Obnova součásti navařováním	106
Leštění povrchu	79	Vibracní navařování	106
Kapalinové leštění v magnetickém poli	79	Navářování litinového prášku	106
Chemické leštění	80	Obnova součásti galvanickým pocelením	106
Elektrolytické leštění	80	Obnova součásti metalizací	107
Dokončování povrchu tlakem za studena	81	Obnova součásti lepením	107
Kalibrování dér	81	Použití plastických hmot a náhradních materiálů při opravách	108
Kalibrování vnějších povrchů	81	Literatura	108
Válečkování vnitřních rotačních povrchů	81	ÚSPORY A NÁHRADA KOVOVÝCH MATERIÁLŮ	108
Dynamické válečkování rotačních povrhů	82	Konstrukční úspory kovů	109
Válečkování vnějších rotačních povrhů	82	Úspory kovů záměnou materiálů	109
Válečkování rovinatých povrhů	83	Náhrada kovu železobetonem	109
Nanášení nátěrových hmot	85	Náhrada kovu taveným čedičem	109
Nanášení nátěru polévkou	85	Náhrada kovu sklocentem	110
Stříkaní ohřátými stříkacími pistolemi	85	Náhrada kovu plastickými hmotami	110
Explozivní metalizace	86	Náhrada kovu lisovaným dřevem	111
Nanášení povlaků plazmovými hořáky	86	Technologické úspory kovů	111
Pokovanání mechanickým způsobem	86	Svařování výkovky a výlisky	111
Galvanické pokovování	88	Výroba šnekových soukoli bez použití bronzu	112
Uplatnění ultrazvuku v galvanotechnice	88	Úspora chromu při chromování	112
Galvanické pokovování postříkem	88	Využití opotřebovaných nástrojů	113
Galvanické pokovování nátěrem	89	Literatura	113
Výroba součástí galvanoplastikou	89	REJSTŘÍK	114
Úprava povrchu proti zadirání a opotřebení	89		
Difúzní sirování — sulfonitridace	89		